

BURMISTRZ GMINY TRZEBNICA

pl. Marszałka Józefa Piłsudskiego 1, 55-100 Trzebnica

www.trzebnica.pl

Profesor Edmund Kajdasz

Urodzony 18 października 1924 r. w Poznaniu. Uczeń Gimnazjum Marii Magdaleny w Poznaniu. Już jako dziecko śpiewał w poznańskim dziecięcym chórze radiowym. W tamtejszym chórze katedralnym pod dyrekcją księdza profesora doktora Wacława Gieburowskiego otrzymał gruntowne wykształcenie wokalne i z tym znanym wówczas w Polsce zespołem odbył tournée w latach 1936 -1939 po Niemczech i Francji. Na konkursie chórów katedralnych we Frankfurcie w 1936 r. chór ks. Gieburowskiego uzyskał I nagrodę. Pierwsze lekcje dyrygentury Edmund Kajdasz pobierał właśnie u ks. Wacława Gieburowskiego.

W czasie okupacji w 1940 roku został wywieziony na przymusowe roboty do Berlina, gdzie po pracy wykorzystywał każdą sposobność, aby uczyć się muzyki. W Berlinie pobierał naukę u prof. dr. Józefa Kromolickiego (Polaka osiadłego w Niemczech). Po wojnie ukończył poznańskie Liceum Pedagogiczne i rozpoczął pierwszą pracę dyrygencką. W Poznaniu prowadził w latach 1945 -1946 chór chłopięcy 11 Drużyny Związku Harcerstwa Polskiego, który już w maju 1946 roku zajął I miejsce w konkursie. W 1946 r. przeniósł się do Wrocławia, gdzie podjął pracę w tutejszym chórze operowym i jednocześnie w redakcji muzycznej Polskiego Radia. Rok później (1947) zorganizował międzyszkolny chór chłopięcy, który odbywał próby w Szkole Podstawowej przy ul. Nowowiejskiej, przekształcony w 1948 r. w chór radiowy. Chór ten prowadził do 1957 roku i nagrał z nim wiele audycji z pieśniami dla dzieci, a także zrealizował dziesiątki koncertów we Wrocławiu i na terenie Dolnego Śląska.

Udzielał się też w Dolnośląskim Związku Śpiewaczym, był członkiem Rady Artystycznej Dolnośląskiego Związku Śpiewaczego i Muzycznego. W latach 1951-1952 przebywał na radiowym stypendium, doskonalił swoje umiejętności u prof. Güntera Ramina w Leipziger Thomannenchor i u prof. Rudolfa Mauersbergera w Dresdner Kreuzchor oraz u prof. Hermanna Abendrotha w Weimarze. Studia eksternistyczne w zakresie dyrygentury odbył u Adama Kopycińskiego (1957) we wrocławskiej Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej.

W 1951 r. objął funkcję kierownika artystycznego Chóru Wrocławskiej Rozgłośni Polskiego Radia. Prowadził ten zespół (z przerwami w latach następnym, 1959 -1960, 1973 -1978) do 1989 roku. Po powrocie ze stypendium w 1952 roku przyjął propozycję ówczesnego księdza ordynariusza Kazimierza Łagosza założenia chóru chłopięcego przy katedrze wrocławskiej. Chór składający się ze 120 chłopców i 80 uczniów wrocławskiego Seminarium Duchownego Edmund Kajdasz prowadził do 1958 r. Przy pomocy muzykologa - przedwcześnie zmarłego ks. Leona Pęcherka - zorganizował 250 koncertów w katedrze i w innych kościołach wrocławskich (również na terenie województw: opolskiego, katowickiego, poznańskiego). Zorganizował także i prowadził w latach 1952-1958 Chór Dziewczęcy Polskiego Radia. Podjął pracę chórmistrza zespołów chóralnych Państwowej Podstawowej Szkoły Muzycznej i Państwowego Liceum Muzycznego (1953 -1958, 1961 -1966), Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej (1953 -1958, 1966 -1969, 1972 -1984) we Wrocławiu.

BURMISTRZ GMINY TRZEBNICA

pl. Marszałka Józefa Piłsudskiego 1, 55-100 Trzebnica

www.trzebnica.pl

W latach 1958 -1961 był dyrygentem chóru „Ogniwo” w Filharmonii Śląskiej w Katowicach, tam też prowadził chóry Państwowej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej i Państwowego Liceum Muzycznego (1958 -1961), Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej (1959 -1965) oraz 70-osobowego chóru dziewczęcy (1958 -1961) w Rozgłośni Katowickiej Polskiego Radia. W tym samym czasie dyrygował chórami w Opolu (1959 -1963), chórem chłopięcym „Opolskie Słowiki” przy Państwowej Orkiestrze Symfonicznej, Chórem Dziewczęcym (1963 -1965), chórem mieszanym „Lutnia” (1964 -1967), także chórami w Nysie, m.in. Chórem Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia (1964 -1965).

Po powrocie do Wrocławia w 1961 r. objął prowadzenie chórow Państwowego Liceum Muzycznego, Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej i Szkoły Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego, gdzie stworzył chór chłopięcy „Wrocławskie Skowronki”.

W 1966 r. (w tysiąclecie istnienia Państwa Polskiego) z uczniów klas maturalnych Państwowego Liceum Muzycznego utworzył chór „Cantores Minores Wratislavienses”. W krótkim czasie chór stał się najlepszym zespołem w Polsce. Z nim też Edmund Kajdasz odnosił największe sukcesy artystyczne. Nagrał imponującą liczbę płyt długogrających z utworami, które do dziś nie zostały przez polskie chóry zarejestrowane na taśmach, wiele programów telewizyjnych, odbył ogromną liczbę koncertów w kraju (w tym we wszystkich dużych miastach Polski, wielokrotnie w Warszawie i Krakowie) i za granicą (Czechy, Austria, Niemcy, Wielka Brytania, Francja, Włochy, Bułgaria, Turcja, Szwecja, Szwajcaria, Związek Radziecki, Jugosławia, Izrael, Dania). „Cantores Minores Wratislavienses” pod dyktando Kajdasza wspiął się na wyżyny chóralistyki, do tej pory nie ma sobie równych w kraju. Z zespołem tym koncertował w 1972 r. na festiwalu XXV „Maj Muzyczny” w Bordeaux (Francja), gdzie chór otrzymał srebrny medal. Na I Światowym Festiwalu Sztuki w Stambule w 1974 roku aplauz słuchaczy był tak duży, że na życzenie organizatorów koncert został powtórzony. W pierwszych latach funkcjonowania chóru „Cantores Minores” Edmund Kajdasz był nie tylko kierownikiem artystycznym i dyrygentem zespołu, ale prowadził również działalność organizatorską, był jednocześnie menadżerem, sekretarzem i bibliotekarzem.

W latach 1970-1977 prowadził wrocławski męski chór kameralny „Cantilena”. Z zespołem tym zdobył II nagrodę w Arezzo (Włochy) na Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Polifonicznej, nagrał też płytę długogrającą, co na owe czasy było ewenementem w ruchu amatorskim. Edmund Kajdasz wraz z prof. Olgierdem Czernerem był twórcą oryginalnego cyklu koncertowego „Muzyka i Architektura”, w którym w latach 1971 -1991 brały udział chóry „Cantores Minores Wratislavienses” oraz „Cantilena”. W latach 1968 -1980 prowadził założony przez siebie chór dziewczęcy Polskiego Radia „Wrocławskie Skowronki Radiowe”, natomiast w latach 1971 -1976 kierował także chórem studenckim na Uniwersytecie Wrocławskim.

Edmund Kajdasz prowadził 27 chórow (Poznań, Wrocław, Kalowice, Nysa, Opole), nagrał łącznie 50 płyt długogrających, 25 - z chórem „Cantores Minores Wratislavienses”, 3 - z chórem męskim „Cantilena”, 17 - z Chórem Polskiego Radia, 5 - z chórem dziewczęcym „Wrocławskie Skowronki Radiowe”. Do tego należy dodać wiele nagrań pojedynczych utworów zapisanych na rozmaitych płytach. Ten najwybitniejszy we Wrocławiu i jeden z najlepszych chórmistrzów w kraju zrealizował ponadto nagrania ponad 4 tysiące utworów muzyki chóralnej dla fonoteki Polskiego Radia i Telewizji ze wszystkimi chórami, które prowadził. Dyrygował ponad 3 tysiącami koncertów publicznych, 2,5 tysiącami koncertów transmitowanych przez Polskie Radio i 30. w programach telewizyjnych w kraju i za granicą.

BURMISTRZ GMINY TRZEBNICA

pl. Marszałka Józefa Piłsudskiego 1, 55-100 Trzebnica

www.trzebnica.pl

Za swoją długoletnią działalność chórmistrzowską otrzymał wiele bardzo pochlebnych recenzji. Niech wyrazem uznania dla pracy Edmunda Kajdasza będą słowa innego wrocławskiego muzyka, który w latach 70. rozpoczynał swoją pracę w zakresie prowadzenia zespołu, znanego organisty Klemensa Kamińskiego: „Jest we Wrocławiu wielka sztandarowa postać. To Edmund

Kajdasz. On specjalizował się w muzyce renesansowej, oczywiście wykonywał jeszcze utwory z innych epok, także współczesne, ale był przede wszystkim specjalistą od renesansu. Jego osobowość była tak silna, że wszyscy na niego patrzyli i wzorowali się na jego wykonaniach. Wszystkie zespoły, które działały we Wrocławiu były odbiciem światła Edmunda Kajdasza”.

U honorowaniem zarówno dorobku artystycznego, jak i pracy pedagogicznej, a przede wszystkim działań w zakresie promowania muzyki polskiej wśród szerokiej publiczności są liczne odznaczenia państwowe i różnych stowarzyszeń. Edmund Kajdasz otrzymał: Medal X-lecia PRL, Srebrny i Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski (1975), Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (1984), Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury”, „Honorową Odznakę Polskiego Radia i Telewizji”, szereg odznaczeń regionalnych, takich jak: „Budowniczy Wrocławia”, „Złota Odznaka Towarzystwa Miłośników Wrocławia”. Jest laureatem licznych nagród artystycznych, dwukrotnie - Prezesa Komitetu do spraw Radia i Telewizji (1979, 1981). Nagrody Ministra Kultury i Sztuki, Nagrody Miasta Wrocławia w Dziedzinie Muzyki (1973), Nagrody Dolnośląskiego Zarządu Śpiewu i Muzyki, Nagrody im. Błogostawionego Brata Alberta, przyznanej przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Społeczne oraz „Ars Chrystiana” (1980). Ta ostatnia nagroda przyznana została za kultywowanie muzyki sakralnej.

BURMISTRZ GMINY TRZEBNICA

pl. Marszałka Józefa Piłsudskiego 1, 55-100 Trzebnica

www.trzebnica.pl

Dzieci, śpiewamy!

20.08.2007 r.

(Edmund Kajdasz we wspomnieniach swoich chórzystek)

Czterdzieści lat temu wrocławski dyrygent Edmund Kajdasz założył chór Cantores Minores Wratislavienses. Zanim chór wszedł do studia, Kajdasz dzwonił do jakiegoś majora i mówił: „Dzisiaj nagrywamy. Proszę mi nie latać nad radiem”. I nie latali. Tak opowiada Barbara Zathey, dawna chórzystka Cantores Minores, dziś dyrygentka chóru akademickiego Uniwersytetu Wrocławskiego.

Cantores Minores w 2006 r. roku obchodzili oficjalnie 40 - lecie istnienia, dzisiaj zaczyna się zorganizowany przez nich Festiwal Pokoleń. Podczas finałowego koncertu założyciel chóru, Edmund Kajdasz, pan już 83-letni, otrzyma złoty medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.

Kajdasz dyrygował Cantoresami przez 25 lat i był ojcem ich ogromnych sukcesów. Chór był przez lata wizytówką Polski na wszelkich festiwalach muzyki dawnej. W czasach, kiedy prawie nikt nie jeździł za granicę, Cantoresi jeździli non stop. I wszędzie zbierali pochwały - za niezwykle repertuar i perfekcyjne wykonanie.

- W latach 60., gdy muzyka dawna nie była popularna, właściwie dopiero odkrywano jej urodę, on wynajdywał dla nas setki dawnych utworów - mówi Joanna Subel, chórzystka.

- Miał niesamowitą bibliotekę. To były czasy, kiedy prawie nie wydawano nut. Przynosił nam utwory drukowane jeszcze przed wojną albo przepisywane ręcznie - wspomina Barbara Zathey.

Chór ma na koncie dziesiątki płyt. Wśród nich jest m.in. 150 psalmów tłumaczonych przez Jana Kochanowskiego z muzyką Mikołaja Gomółki. To wyczyn, którego nikt potem nie powtórzył. Wiele zresztą utworów nagrali w Polsce wyłącznie Cantoresi. Nagrywało się we wrocławskim studio Polskiego Radia.

- Śpiewaliśmy dwa, góra trzy razy. Dziś jest technika, tu się podciągnie, tam podetnie, a wtedy po prostu musiało być idealnie zaśpiewane. I było - opowiada Barbara Zathey. - W dniu nagrań samoloty nie miały prawa latać nad Polskim Radiem.

Kajdasz zawsze zwracał się do swoich chórzystów „dzieci”. Mówił tak nawet po latach, kiedy wielu śpiewaków miało już pod czterdziestkę.

Zapamiętali go jako pana serdecznego, choć przede wszystkim ogromnie wymagającego, zajętego chórem i od strony artystycznej i od organizacyjnej.

- Zapytaliśmy go kiedyś, czy możemy stroje koncertowe zostawić w autokarze na noc - opowiada Joanna Subel. - Odpowiedział zupełnie poważnie, że w żadnym wypadku, bo autobus mógłby spłonąć i w czym byśmy wystąpili?

Czuł się niezastąpiony. Kiedyś przed koncertem trafił do szpitala. Nie mógł znieść myśli, że ktoś zadyryguje za niego. Wypisał się na własne życzenie.

- Ja Bogu dziękuję, że pozwolił mi śpiewać z tak niezwykłym człowiekiem - mówi Barbara Zathey. - Za nic w świecie nie oddałabym tych wspomnień. Pal go sześć wyjazdy zagraniczne, których nam wszyscy zazdrościli. Ale to uczucie, kiedy człowiek obcuje z tak doskonałą muzyką!

Katarzyna Wachowiak - POLSKA Gazeta Wrocławska